

Lisa 3. Tallinna külastusala väärtuste eksponeerimise kaardistamine ja laekunud ettepanekud

RMK külastusobjektide väärtuste olemasolu, väärtuste eksponeerimise hetkeolukorra kaardistatud teave on sisendiks edasiste teavitamisalaste plaanide tegemisel ja edasiste arengusuundade määramisel. Eesmärgiks on, et objektile oleks esitatud koha eripära arvestades kõige asjakohasem teave, vältides infoga üle küllastumist, samas tagades kaitseväärtuste säilimine ja kvaliteetne tutvustamine.

Kaardistatud on üldteemadena, millist teavet olemasolevate väärtuste kohta külastusobjektile, RMK kodulehel või muudel RMK teabekandjatel hetkel jagatakse, millised väärtused on objektile, aga neid hetkel ei tutvustata ja potentsiaalsed arengusuunad, millist teavet planeeritakse kajastada kava perioodil.

Ettepanekute ja potentsiaalsete arengusuundade lahtis on toodud Keskkonnaameti poolne sisend. Ettepanekutena oli oodatud nii looduskaitsest eripära arvestades tutvustamise alane sisend kui ka sisend kaitseväärtuste säilimise tagamiseks (nt. mõnda kaitseväärtust on mõistlik tutvustada mujal, kui sama väärtust tutvustatakse kahel lähedikkude paiknevalt objektile, kaitseväärtuse tutvustamine võib kahjustada kaitseväärtuse säilimist, täiendava teabe jagamine kaitseväärtuse säilimiseks võib osutuda kriitiliseks jms).

	väärtus on olemas, kuid ei ole kajastatud
	väärtus on kajastatud
	väärtus plaanitakse kajastada kava perioodil

1. Tallinna ümbruse puhkeala

Täpsemad andmed objektide kohta kodulehel <https://loodusegakoos.ee/kuhuminna/puhkealad/tallinna-umbruse-puhkeala>

Külastusobjekt	Prioriteetsuse hinnang	Prioriteetsuse hinnangu selgitus	Maaomand (RMK, eramaa, JRO, KOV)	Oma-valitsus	Kaitseala, võõnd	Muud väärtused (muinsuskaitse, looduslik pühapaik)	Looduskaitse elised väärtused	Linnustik	Pärandkultuur	Metsaelustik, metsade majandamine	Jahindus, kalandus	Maastikuline, sh. geoloogiline	Meri jt veekogud (obj.asend veekogu ääres)	Looduses liikumine (matkamine, rahvasport, jalutamine)	Pargid	Laekunud ettepanekud ja potentsiaalsed arengusuunad teavitamise kvaliteedi parandamiseks ja kaitseväärtuste säilimiseks.
RMK matkatee Peraküla-Aegviidu-Ähijärve/Vihterpalu-Ohtu (46km)	1	1. Rahvusvahelise ja üle-eestilise tähtsusega objekt.	RMK, KOV, eramaa	Lääne-Harju vald,					Rannarootsi esimese kooli asukoht Alliklepas, lastekirjanik Oengo sünnikodu, Harju-Risti vabadussõja ausammas	x				x		
Padise lõkkekoht	2	1. Kohaliku tähtsusega objekt. 2. Asukoht RMK Peraküla-Aegviidu-Ähijärve matkateel	RMK	Lääne-Harju vald		kultuurimälestis - linnus "Vana-Linnamägi" reg nr 18624			Linnus "Vana Linnamägi"					x		
Ohtu lõkkekoht	2	1. Kohaliku tähtsusega objekt. 2. Asukoht RMK Peraküla-Aegviidu-Ähijärve matkateel	RMK	Lääne-Harju vald						x				x		
RMK matkatee Peraküla-Aegviidu-Ähijärve /Ohtu-Alavere(87 km)	1	1. Rahvusvahelise ja üle-eestilise tähtsusega objekt.	RMK, KOV, eramaa	Lääne-Harju vald, Keila linn, Saue vald, Saku vald, Kiili vald, Kose vald, Raasiku vald			x	x	Ujumiskoht "Punane vähk," Metsanurme Külakeskus	x	x	x	x	x		
Metsanurme-Üksnurme ajaloo- ja loodusõpp erada	1	1. Kohaliku tähtsusega objekt. 2. Asukoht Peraküla-Aegviidu-Ähijärve matkateel 3. Tugev koostöö kohaliku kogukonnaga 4. Päevamatka võimalus matkateel	RMK, KOV, eramaa	Saku vald					Kohalik ajalugu, mündi leiukoht, maasuliste tammik, Hiemänd, Muinaskalmes				Pulga koolmeikoht, Keila Jõgi		Üksnurme mõis ja park	
Metsanurme lõkkekoht I	1	1. Rahvusvahelise ja üle-eestilise tähtsusega objekt. 2. Asukoht RMK Peraküla-Aegviidu-Ähijärve matkateel 3. Tugev koostöö kohaliku kogukonnaga	RMK	Saku vald									x	x		
Saarte raba lõkkekoht	2	1. Asukoht RMK Peraküla-Aegviidu-Ähijärve matkateel 2. raske ligipääsetavus (raske hooldatavus) 3. Eraldatud ja looduskaunis asukoht	RMK	Kiili vald										x		
Saula lõkkekoht	2	1. Asukoht RMK Peraküla-Aegviidu-Ähijärve matkateel 2. Toetav funktsioon Saula Siniallikate külastajale	RMK	Kose vald									x	x		
Alavere lõkkekoht	2	1. Asukoht RMK Peraküla-Aegviidu-Ähijärve matkateel	RMK	Kose vald										x		
RMK matkatee Oandu-Aegviidu-Ikla / Paluküla-Hirvelaane	1	1. Rahvusvahelise ja üle-eestilise tähtsusega objekt.	RMK, KOV, eramaa	Kehtna vald, Rapla vald,			x		x	x		x		x		

(46 km)															
Loosalu lõkkekoht	2	1. Asukoht RMK Oandu-Aegviidu-Ikla matkateel 2. Loosalu-Paluküla loodusrada toetav objekt	RMK	Rapla vald	Kõnnumaa MKA Kõnumaa pv		x								
Loosalu-Paluküla loodusrada	2	1. Kohaliku tähtsusega objekt. 2. Asukoht RMK Oandu-Aegviidu-Ikla matkateel 3. Loodushariduslikult väärtuslik rada 4. Ei ole ringrada	RMK	Rapla vald, Kehtna vald	Kõnnumaa MKA Kõnumaa pv Loosalu skv		Raba, soosaar,			Madalsoon mets		Liivi lahe vesikond, järve soon, järve hiis	Loosalu järv, Liivi lahe vesikond	Loosalu lõkkekoht	
Hirvelaane lõkkekoht	2	1. Asukoht RMK Oandu-Aegviidu-Ikla matkateel	RMK	Rapla vald						x				x	
RMK matkatee Penijõe-Aegviidu-Kauksi / Susla-Naisteraba (110 km)	1	1. Rahvusvahelise ja üle-eestilise tähtsusega objekt.	RMK, KOV, eramaa	Märjamaa vald, Rapla vald, Kohila vald, Kose vald			x	Lõuna-Eesti Ühispanga hoone; Pärnu mnt asfalteerimine; Rabivere naise avastamine	x		Järtad			x	
Susla lõkkekoht	2	1. Asukoht RMK Penijõe-Aegviidu-Kauksi matkateel	RMK	Märjamaa vald					x					x	
Kõrvetaguse lõkkekoht	2	1. Asukoht RMK Penijõe-Aegviidu-Kauksi matkateel	RMK	Märjamaa vald					x					x	
Varbola linnus	1	1. Rahvusvahelise ja üle-eestilise tähtsusega muinsuskaitseobjekt. 2. Looduskaitsete väärtuste tutvustamine ja säilitamine. 3. Baltikumi suurim linnus. 4. Loodushariduslike programmide ja sündmuste sh üle-eestilise tähtsusega läbiviimine. 5. Pärandkultuuriline tähtsus. 6. väga hea juurdepääsuga 7. RMK Penijõe-Aegviidu-Kauksi matkatele jääv objekt	RMK	Märjamaa vald	Varbola vanad rannamoodustised; Varbola pinnavormide kaitseala	arheoloogia mälestis reg nr 12117 Linnus "Varbola Jaanilinn"	Püstkivirik					x		x	
Varbola linnuse telkimisala	1	1. Asukoht Varbola linnuse, suure turismiobjekti, kõrval 2. Lisavõimalus Varbola linnuse külastajale 3. Asub Penijõe-Aegviidu-Kauksi matkateel	RMK	Märjamaa vald										Matkatee	
Rabivere lõkkekoht	2	1. Asukoht RMK Penijõe-Aegviidu-Kauksi matkateel 2. Loodusraja rajamise võimalus Kõnnu järveni	RMK	Rapla vald										x	
Järlepa lõkkekoht	2	1. Asukoht RMK Penijõe-Aegviidu-Kauksi matkateel	RMK	Rapla vald										x	
Naisteraba lõkkekoht	2	1. Asukoht RMK Penijõe-Aegviidu-Kauksi matkateel	RMK	Rapla vald										x	
Keila-Joa pargi loodusrada	1	1. Rahvusvahelise ja üle-eestilise tähtsusega objekt. 2. Looduskaitsete väärtuste tutvustamine ja säilitamine (sh lõhilaste kudemisala). 3. Pargis asub üks Eesti maalilisemaid ja kuulsamaid jugasid. 4. Loodushariduslike programmide ja sündmuste läbiviimine. 5. Pärandkultuuriline tähtsus - Keila-Joa mõisa park, kultuurimälestised.	RMK	Lääne-Harju vald	Keila-Joa mõisa park (KLO1200572) Keila-Joa pargi pv	ehitismälestis - Keila-Joa mõisa park, reg nr 9470	x	Vesipapp	Õukonnael u, pargi ajalugu, Meremõisa varemed	Pargi loomad			Keila jõgi, juga	loodusraja infotahvel	Keila-Joa park
Sütiste metsa puhkekoht	1	1. kohaliku tähtsusega objekt (Tallinna linn, Nõmme ja Mustamäe linnaosad). 2. Looduskaitsete väärtuste tutvustamine ja säilitamine. 3. suur külastatavus	RMK	Tallinna linn	Nõmme-Mustamäe MKA Nõmme-Mustamäe pv		x		x	x		x		säästlikkuse sõnum	Tutvustada kaitseala olulisemaid väärtusi-Mustamäe nõlva ja Nõmme liivikuid.

Meremõisa telkimisala	1	1. Rahvusvahelise ja üle-eestilise tähtsusega objekt. 2. Asukoht rahvusvahelisel Coastal hiking route matkarajal 3. Looduskaitsete väärtuste tutvustamine ja säilitamine. 4. Piirkonna suurimaks rannapuhkuse kohaks 5. Tallinna lähemaid telkimisalasid	RMK	Lääne-Harju vald	Laulasmaa MKA Laulasmaa pv		x			x	x	x	x	x	Tutvustada kaitse-eesmärgiks olevaid elupaigatüüpe (püsitaimestikuga liivarannad, metsastunud lüüed, lubjakivipaljandid). Tuleval kaitsekorralduskavast on vajalik infotahvile info kaitseala piirist, väärtustest ja kaitsekorraldusest. Kaitsealal keelatud tegevusi tuleb infotahvil põhjendada, tuues näiteks konkreetne väärtus, mille kaitseks keeld on seatud.
Tabasalu loodusõpperada	1	1. kohaliku tähtsusega objekt. 2. Looduskaitsete väärtuste tutvustamine ja säilitamine. 3. suur külastatavus. 4. Asukoht rahvusvahelisel Coastal Hiking Route matkarajal 5. loodusõppeprogrammide läbiviimise koht 6. Moodustab koos Tabasalu terviserajaga komplekse rekreatiivsete võimaluste kogumi	RMK	Harku vald	Rannamõisa MKA Rannamõisa pv		Pankrannik, pangametsad	Rannikulinnud, taliinnud, lindude ränne, laululinnud, pesakastid		imetajad, putukad, puuliigid		pankrannik	mere rand	tabasalu loodusõpperada	
Tädu loodusõpperada	1	1. Piirkondliku tähtsusega objekt. 2. Looduskaitsete väärtuste tutvustamine ja säilitamine. 3. Üks enim kasutatav loodusõppeprogrammide läbiviimisekoht piirkonnas, külastuskeskuse kodurada	RMK	Viimsi vald	Mäealuse MKA Mäealuse pv		Laanerähn, sipelgapesa		kasetohe võtmine	tormimurd, marjad, taimed		rändrahn		x	
Tädu lõkkekoht	1	1. Piirkondliku tähtsusega objekt. 2. Asub suure kasutusega loodusõpperajal 3. Toetav peatuskoht loodusõppeprogrammide läbiviimisel	RMK	Viimsi vald	Mäealuse MKA Mäealuse pv		x							x	
Leetse telkimisala	2	1. kohaliku tähtsusega rannapuhkuse objekt (Paldiski linn, Lääne-Harju vald). 2. Looduskaitsete väärtuste tutvustamine ja säilitamine. 3. suur külastatavus 4. Asukoht rahvusvahelisel Coastal Hiking Route matkarajal 5. Asukoht osaliselt eramaal	RMK, eramaa	Paldiski linn	Pakri MKA Pakri pv		x					x	x	säästlikkuse sõnum	Tutvustada väärtusi, mille kaitseks kaitseala on moodustatud (kohaliku maastiku – pankranniku, rändrahnude, rannavallide ja niitude kaitseks)
Harku metsa loodusrada	2	1. kohaliku tähtsusega objekt. 2. suur külastatavus. 3. Külastuskeskuse kodurada, loodusõppeprogrammide läbiviimise koht	RMK	Harku vald					x	x		x	x	raja info	
Türisalu panga parklad	3	1. Rahvusvahelise ja üle-eestilise tähtsusega objekt. 2. Kultuuriobjekt (Hamleti filmivõtted). 3. Looduskaitsete väärtuste tutvustamine ja säilitamine 4. Maailmised vaated. 5. Asub osaliselt eramaal 6. väga suur külastatavus	eramaa	Harku vald	Türisalu MKA Türisalu pv		Aaskarukell, aasnelk	x	Hamleti mägi			Balti klint	klindilähed		
Jalase loodusrada	3	1. kohaliku tähtsusega objekt. 2. Looduskaitsete väärtuste tutvustamine ja säilitamine. 3. Laudtee olemasolu 4. Hea marja-seene mets	RMK, eramaa	Rapla vald	Jalase MKA Sõbessoo skv Abrumetsa skv Jalase pv		Sõbessooraba							x	

Valgejärve loodusõpp erada	3	1. kohaliku tähtsusega objekt. 2. Looduskaitsete väärtuste tutvustamine ja säilitamine. 3. Laudtee olemasolu. 4. vaatetorni olemasolu	RMK	Saue vald, Lääne-Nigula vald	Valgejärve MKA Valgejärve skv		Turvaste järved		lodumets, palumets, laanemets, rabamets, soovikumets	Hundiaed, hundiauk		Valgejärve, järveotsa järv	loodusõpperada	
Järveotsa lõkkekoht	3	1. Kohaliku tähtsusega objekt. 2. Asukoht loodusõpperaja alguses. 3. Ujumisvõimalused Järveotsa järves	RMK	Saue vald								x	x	
Saula Siniallikad	3	1. Kohaliku tähtsusega objekt 2. Hiis 3. Hea koht loodusliku püha paiga eksponeerimiseks 4. Hea ligipääsetavus	RMK	Kose vald	Kaitstav looduse üksikobjekt Saula Siniallikad (KLO4001234)	Ohvriallikad "Saula Siniallikad", reg nr 18053				Hiie käitumisreeglid				Allikaid tutvustav info
Pakri poolsaare matkarada	5	1. Seoses kohaliku tööstuse arenguga ei ole rada võimalik läbida 2. kaaluda objekti likvideerimist	RMK, eramaa	Paldiski linn	Pakri MKA Pakri pv		balti klint, Pakerordi pank		Pangamets		Loopealne Alvaar	Pakri laht ja saared	loodusrada	
Padise ATV-rada	5	1. Ainuke maastikusõidu rada piirkonnas 2. Madal külastatavus	RMK	Lääne-Harju vald									säästlikkuse sõnum	

2. Naissaare looduspark

Täpsemad andmed objektide kohta kodulehel: <https://loodusegakoos.ee/kuhuminna/kaitsealad/naissaare-looduspark>

Külastus-objekt	Prioriteetsuse hinnang	Prioriteetsuse hinnangu selgitus	Maaomand (RMK, eramaa, JRO, KOV)	Omaavalitsus	Kaitseala, võõnd	Looduskaitsealised väärtused	Linnustik	Pärandkultuur	Metsaelustik, metsade majandamine	Jahindus, kalandus	Maastikuline, sh. geoloogiline	Meri jt veekogud (obj.asend veekogu ääres)	Looduses liikumine (matkamine, rahvasport, jalutamine)	Pargid	Läekunud ettepanekud ja potentsiaalsed arengusuunad teavitamise kvaliteedi parandamiseks ja kaitseväärtuste säilimiseks.
Naissaare telkimisala	1	1. Piirkondliku (Tallinna lähiümbrus, kohalikud elanikud) tähtsusega rannapuhkuse ala; 2. Oluline ühenduspunkt erinevate objektide ja logistiliste siduspunktide vahel (Sadam, looduskeskus, Naissaare rajad) 3. looduskaitsealised väärtuste eksponeerimine ja säilitamine; 4. asukoht: mere rand (suplusvõimalus jmt); 5. Suurima külastatavusega objekt Naissaarel	RMK, KOV	Viimsi vald	Naissaare looduspark, Naissaare pv	telkimisala stend		x	x	x	x	x	x		
Naissaare lõunarada	2	1. piirkondliku tähtsusega õpperada. 2. Looduskaitsealised väärtuste ja pärandkultuuri tutvustamine ja säilitamine.	RMK, KOV, eramaa	Viimsi vald	Naissaare looduspark, Naissaare pv, Hülkari skv, Lõunaküla pv, Naissaare skv	väärtus kajastatud tahvil sadamas ja telkimisala tahvil		Noodamajara and, Hülkari, Eesti patareid nr 4, Männiku küla, Lõuna küla, Tähtkants Vallimäel, Kalmistu, Kirik, Sepa talu	Laanekuusiku, saare metsasus	Hüljeste küttimine	x	x	x		
Hülkari puhkekoht	3	1. Piirkondliku tähtsusega puhkekoht. 2. Naissaare lõunaraja punkt, looduskaitsealised väärtuste tutvustamine ja säilitamine. 3. Loodushariduslik tähtsus - loodusõppe ja hariduslike sündmuste läbiviimine. 4. Asukoht maaliilise vaatega Tallinna linnamaastikule	RMK	Viimsi vald	Naissaare looduspark, Hülkari skv	kajastatud tahvil sadamas		hülkari e hülgekari, Krimmi sõda,	x	x	x	x	x		
Naissaare keskrada	2	1. piirkondliku tähtsusega õpperada. 2. Looduskaitsealised väärtuste ja pärandkultuuri tutvustamine ja säilitamine.	RMK	Viimsi vald	Naissaare looduspark, Taani kuninga aia skv, Savikalda skv, Naissaare skv, Kunilamäe skv, Kivikangrute skv, Naissaare pv	Luitemännik, samblad/samblikud, Kunila soo, liiva luited, Põlendikukivi		Tagaküla, Miini laod	Palumets, saare metsasus	x	x	x	Keskraja infotahvel	Taani Kuninga aed	
Naissaare põhjarada (militaarrada)	3	1. piirkondliku tähtsusega õpperada. 2. Looduskaitsealised väärtuste ja pärandkultuuri tutvustamine ja säilitamine.	RMK, KOV, eramaa	Viimsi vald	Naissaare looduspark, Haldja küla pv, Savikalda skv, Jurka küla pv, Virbi pv, Naissaare skv, Kunila skv	Kunila mägi		militaarrada, kasiino, Eesti patareid nr 5, raketibaas, Naissaare põhjatipp, Virbu küla, Majakas, Eesti patareid nr 9/10a/10b, rannakaitse patareid,	x	x	savikallas	x	militaarrada		
Saunakari lõkkekoht	3	1. piirkondliku tähtsusega lõkkekoht. 2. Naissaare põhjapoolseim telkimisega lõkkekoht. 3. Naissaare külastuskorralduslikku lahendust toetav oluline taristu element	RMK	Viimsi vald	Naissaare looduspark, Virbi pv			x	x	x	x	x			